

REDACȚIUNEA:

— CERNĂUȚI —
strada Treimeii Nr. 12 L,
unde sînt a se trimite tot
felul de scrisori și articole.
Epistole nefrancate nu se
primesc.

LUPȚA

ABONAMENTELE:

Un an . . . . . 2.— cor.
Jumătate de an . 1.— „
Un număr . . . 14 bani

Apare:
în înția Duminică a fie-
cărei luni.

Organul partidului social-democrat muncitoresc din Bucovina.

„Muncitori din toate țările, uniți-vă!”

Cătră poporul muncitor al tuturor națiilor din Austria!

Muncitori, Alegători!

Parlamentul e închis! Guvernul baronului Bienerth a întrerupt lucrul parlamentului poporului; turburarea ușuratică a unui mic mănunchiu de oameni, în contra ori-cărei conștiințe politice și ori-cărei răspunderi, a luat-o guvernul drept pricină pentru a ascunde propria lui nedestoinicie printr-o măsură nefolositoare și despotică.

Muncitori! Zeci de ani dearindul clasa muncitoare a tuturor națiunilor Austriei a dus o luptă plină de greutate și de jertfe pentru dreptul obștesc de glăsuire. În fața asaltului, vechiul parlament al stăpînitorilor trebuî să cadă. Parlamentul norodului este arma și făgăduința viitorului pentru toate popoarele. De la noul parlament al poporului au așteptat masele muncitorești îndeplinirea celor mai grabnice cerinți: Asigurarea pentru bătrînețe și invaliditate, alcătuirea legilor de ocrotire a muncitorilor, măsuri în contra scumpirei mijloacelor de traiu, în contra mizeriei locuințelor, în contra meșteșugurilor cămătărești ale cartelelor, reforme populare ale legilor dărilor, micșurarea timpului cătăniei. Stăpînirea s'a supus stăruinței maselor populare și a propus în sfatul împărăție und proiect de lege, prin care va fi desfășurată asigurarea în contra boalei și accidentelor și introdusă asigurarea pentru bătrînețe și invaliditate pentru lucrători, meșteșugari și țărani. Parlamentul are de sfătuit asupra mai multor propuneri de reforme sociale și economice.

Această muncă a împedecat-o gilceava naționalistă. Opoziția din dieta boemă și ațitările în contra minorităților nemțești în orașele cehi, în contra minorităților cehi în orașele nemțești, au desfășurat din nou șovinismul. Intelepciunea stăpînirii nu a avut alt răspuns de cît amenințarea cu spînzurătura. Cînd se întruni parlamentul, naționalistii germani și cehi au îngreuiat ori-ce muncă roditoare prin propuneri grabnice fără de nici un folos.

O grea criză economică apasă asupra gospodăriei poporului, zeci de mii de muncitori sînt fără de lucru, sute de mii trebuie să susțină soția și copii

cu un venit micșurat într-o vreme de scumpe înfricoșătoare — dar șoviniștii nemți și cehi s'au certat zile întregi în parlament, dacă într'un tren local din Bohemia să fie introduse numai inscripții nemțești sau și cele cehi.

Bătrînii noștri mor de foame, schilozii sârmani sînt supuși exploatării ucigătoare a capitalismului — dar partidele burghize se preocupă înainte de toate de chestia, dacă studenții din Praga să aibă dreptul să se primească pe Graben cu chipurile peștițe.

Naționalistii se sfădesc — puterea statului cade în minile guvernului. Uneltirile unei camarile de curte a cărei unealtă fu partidul creștin-social, au adus pe baronul Bienerth la putere. Căderea sa este tot odată un insucces al „partidului imperial” creștin-social. Cu brațele încrucișate, nedestoinic și neactiv, a privit ministrul prezident la lupta șoviniștilor. Și cînd se ivi, în sălbatecele scene zgomotoase din parlament, cearta, dacă funcționarii direcției poștelor din Praga să întrebuinteze în timpul serviciului limba germană sau cea cehă, guvernul a întrebuintat prilejul, pe care îl așteptau cu nerăbdare vreme atît de lungă toți dușmanii parlamentului poporului. În loc să recunoască nedestoinicia de a-și îndeplini datoria, cerînd retragerea sa, pentru a preda conducerea treburilor stăpînirii în alte mîni, ministrul prezident a închis parlamentul. Cearta națională a predat din nou toată puterea statului unui birocrațism dușman poporului și incapabil.

Nici asigurare socială, nici ocrotire muncitorească, nici reforme economice și mai ales nici parlament activ — ci domnia unui guvern falit! Aceasta este urmarea certe naționale.

Noi social-democrații tuturor națiunilor vroim întemeierea păcii naționale prin Lege; noi cunoaștem însemnătatea chestiei naționale și nu vroim s'o împingem pe un făgaș lăaturalnic. Noi cerem pentru fiecare cetățean austriac același drept de a documenta naționalitatea sa și pentru fie-care națiune același drept al ocîrmuirii neatîmte. Atîta vreme cît dreptul națiu-

nilor se va sprijini numai pe orinduirile stăpînirei, pe hotărârile judecătorilor, pe obiceiuri schimbătoare, nici o națiune nu-i sigură de dreptul ei. Istoria suferințelor ultimilor zece ani arată, că orinduirile stăpînirei nu pot să îndrepte neînțelegerile naționale, ci să le învenineze. Orinduirile duc din catastrofă în catastrofă, numai legea poate să aducă pacea. De aceea noi cerem stabilirea drepturilor naționale pentru toate popoarele și toate țările imperiului, prin legi, ale căror cuprins să fie hotărît prin învoirea națiunilor între olaltă.

Uniunea social-democrată a arătat drumul înspre aceasta; ea a făcut propunerea, să se numească o comisiune care, prin înțelegerea dintre reprezentanții tuturor națiunilor să alcătuiască temelia unui nou drept al naționalităților. Dar partidele burgheze — naționaliștii nemți și naționaliștii cehi, creștinii-sociali și clubul polon — n'au vrut să meargă pe drumul acesta, ele au votat în contra acestei propuneri. Atunci cînd guvernul a adus în sfîrșit proiectul său, drept să zicem neîndestulător — asupra regulării chestiei limbilor din Bohemia, reprezentanții poporului ar fi putut și trebuit să întrebuinteze acest proiect, pentru a crea un drept al naționalităților, care să asigure tuturor popoarelor dreptul lor și parlamentului amenințat de cearta în chestia limbei, posibilitatea de a lucra.

Dar partidele burgheze sînt incapabile de activitate rodnică. Un singur cuvînt al unui funcționar a așîtat pe cehi ca și pe nemți, pe nemți ca și pe cehi, pentru a ridica chestia puterii naționale. Ei au făcut dintr-o chestie de etichetă parlamentară o chestie de cinste națională. Cu trompete, buciuri de alarmă și pîrîitoare fu întrerupt lucrul parlamentului. Cu sfadă neîolositoare, cu scene sălbătice de zgomoai și de pîrîială au necinsut ei astfel reprezentanța poporului, încît un guvern, care cu toată nedestoinicia lui se înleștase de funcțiunea pe care o avea, putu să îndrăznească să înlătoreze parlamentul votului obștelesc și egal.

Nu mai în parlament este tîrimul pentru drumul spre pace. Opoziționiștii vor să distrugă acest tîrim și domnul Bienert s'a făcut complicele lor. În loc ca el singur să plece, el a îndepărtat parlamentul.

Parlamentul e închis. Popoarele, ele inșiși, au acum cuvîntul.

Popoarele vor un parlament de muncă. Reprezentanta poporului trebuie să înlătorească legile sociale și economice, pe care statul acesta de mult le datorește maselor poporului. Parlamentul nu trebuie să-și cheltuiască puterea în ceartă zadarnică; în muncă națională înainte clăditoare, el trebuie

să asigure națiunilor drepturile lor. Reprezentanța liber aleasă a popoarelor Austriei nu trebuie să se lase să fie înlăturată de către un guvern necapabil. Parlamentul votului obștelesc și egal nu trebuie să aibă înfașșurarea de nerodnicie, de nedestoinicie, de neputință, pe care a avut-o nefericitul parlament privilegiat opt ani deardîndul.

Muncitori și muncitoare! Vă chemăm la protestul în contra nerodniciei certe naționale, care face ne posibilă ori-ce muncă serioasă socială și națională, la protestul în contra despotismului unui guvern, care vrea că națiunile să ispășească, ceia ce a pricinuit nedestoinicia unor biurocrați descreerați.

Vă chemăm la lupta

pentru drepturile parlamentului,
în contra samavolniciei biurocrației.
Pentru pacea națională,
în contra așîtării naționale!
Pentru asigurarea socială și reforma socială,
în contra dărimătorilor parlamentului!

Vinovat în decăderea parlamentului este guvernul, care în loc să-și recunoască slăbăciunea, închide mai de grabă parlamentul. Vinovate sînt partidele burgheze, naționaliștii de o parte și de alta, a căror ceartă nerodnică împedecă ori-ce muncă serioasă. În contra tuturor dușmanilor parlamentului trebuie să se îndrepte necazul voștru, minia nădăjduirii înșelate. Ea trebuie să devie o furtună îndreptată în contra guvernului bancrut al lui Bienert și partidelor dușmane poporului.

Luptați pentru dreptul și vigoarea parlamentului!
Luptați pentru pîinea și munca voastră, pentru drepturile proletariatului!

Uniunea social-democrată și-a făcut datoria. În timp ce burghezia, care stăpînește statul acesta, se sfîșie în turbarea luptei naționale, proletariatul tuturor națiunilor înfașșează o ceartă strînsă și prin aceasta speranța tuturor popoarelor. În mijlocul turbării soviniștilor, reprezentanții clasei muncitoare a tuturor națiunilor au stăut uniți; cu tot dinadinsul și neobosiți au îndemnat parlamentul să-și îndeplinească datoriile sale! Dar toate îndemnurile noastre au rămas neascultate. Acum vă chemăm pe voi, bărbați și femei ai poporului muncitor, ca judecători și ajutători. Judecați pe cei vinovați! Dovediți guvernului și partidelor vinovate voința popoarelor și puterea popoarelor!

Trăiască social-democrația internațională!

Uniunea deputaților social-democrați.

Simon Abram, Dr. Viktor Adler, Alois Ausobsky, Ludwig Aust, August Avancini, Josef Barth, Heinrich Beer, Franz Beutel, Franz Binover, Wenzel Bösmüller, Ludwig Breischneider, Peter Cingr, Wilhelm Cerny, Ignaz Daszynski, Anton David, Dr. Hermann Diamand, Albin Dösch, Mathias Eldersch, Dr. Wilhelm Ellenbogen, Johann Filipinsky, Karl Folber, August Forstner, Leo Freundlich, Otto Glöckel, George Grigorovici, Josef Gruber, Gustav Habermann, Theodor Hackenberg, Josef Hannich, Ferdinand Hanusch, Karl Höger, Josef Holzhammer, Heinrich Hornof, Josef Hudec (Lemberg), Josef Hudec (Praga), Josef Hybesch, Rudolf Jarosch, Wenzel Johaniš, Ignaz Klicka, Dr. Richard Kunički, Dr. Hermann Liebermann, Dominik Löw, Julius Lukas, Franz Modrăček, Andreas Moraczewski, Vinzenz Muchitsch, Rudolf Müller, Anton Nemeč, Wilhelm Niesner, Johann Oliva, Jacko Ostapczuk, Silvio Pagnini, Franz Palme, Engelbert Pernertorfer, Ludwig Pisk, Valentin Pittoni, Josef Pongratz, Vinzenz Pospischil, Johann Prokesch, Adolf Reitzner, Anton Remesch, Dr. Karl Renner, Johann Resel, Jakob Reumann, Eduard Rieger, Arnold Riese, Raimund Scabar, Anton Schäfer, Hieronymus Schlobnikel, Anton Schrammel, Franz Schuhmeier, Karl Seitz, Josef Seliger, Ferdinand Skaret, Johann Smitka, Dr. Franz Soukup, Julius Spielmann, Anton Sveceny, Franz Swoboda, Franz Tomaschek, Josef Tomšik, Ludwig Tuller, Josef Tuppy, Anton Weiguny, Laurenz Widholz, Leopold Winarsky, Dr. Leo Winter, Semen Wityk, Ludwig Wutschel.

Inchiderea parlamentului și dușmanii poporului muncitor.

Duminică în 14 Februarie a avut loc în casa muncitorilor din Cernăuți o mare adunare populară, în care au protestat muncitorii cu miile împotriva închiderii parlamentului.

După ce au vorbit tovarășii Pistiner și Bezpalko nemțește și rutenește, a luat cuvîntul tovarășul deputat Grigorovici, zicînd în scurt următoarele în limba romină și germină:

„Semnul cel mai bun, unde sunt a se găsi vrăjmașii parlamentului este faptul, că nici unul din partidele stăpînilor nu protestează în contra închiderii lui.

Nici românii-naționali, nici rutenii, ovreii și nemții naționali, tot așa și creștinii-sociali, nu se prea îngrijesc de închiderea sesiunii parlamentare. Gheșefurile stăpînilor și fără parlament merg frumos înainte, ba din contra, fără controla deputaților aleși de poporul muncitor, stăpîinii se pot și mai lesne hrăni din banii plătiți de popor. Ciocoi și capitaliștii sunt sătui; ei nu tremură față de bătrînețe și neputință, nici nu se tem că copiii și văduvele lor vor rămînea flămînzî pe drumuri, căci statul poartă grijă pentru ei prin pensii grase și înlesnește prin legi ocrotitoare stoarcerea de folos din munca celor trudiți. Muncitorii însă au pus tocmai în sesia aceasta a sfatului imperial multă nădejde. Proiectul de lege pentru ocrotirea muncitorilor la vreme de bătrînețe și neputință prin plățirea de pensii și îngrijirea pentru văduvele muncitorilor era să se prefacă încă în decursul anului acestuia în lege. Și cu toate că noi socialiști de fel nu ne oprim la o astfel de reformă și nu vom înceta cu lupta noastră, pînă ce nu vor fi bunurile pămîntului în minile obștinei, cu toate aceste legea aceasta era dorită de noi și noi am dovedit deci ori-cînd că sintem gata să luptăm cu toată vigoarea pentru cucerirea ei. Și lupta noastră pentru felurile sfinte ale socialismului va fi mai ușoară, dacă vom putea privi cu mai puțină grijă, de cit azi, la viitorul amar al fie-cărui muncitor: la bătrînețele fără îngrijire și la vremea neputinței fără vlagă și pine.

Dară stăpîinii n'au milă de noi: Noi cerem pine, ei ne dau pietre; noi cerem asigurarea celor bătrîni și neputincioși, ei stau la sfadă unde ar trebui să se primble studenții celii și nemți și sparg în fine dezbaterile parlamentului prin bucium și tobă. Domnul prim-ministru Bienert înșă, stăpînul stăpînilor, care a găsit de bine să ne trimită acasă, crede că cine știe ce cumintenie a făcut, cînd a poruncit ast-fel.

Noi socialiștii n'avem nimic în contra, dacă ne vedem iarăși în mijlocul poporului, căci acolo ni este locul; și noi îi putem da domnului Bienert făgăduința că vom întrebuița vremea ce ne-a dat-o, să stăm iar în mijlocul muncitorilor cu multă rivnă și multă străduință, spre a putea deschide și aceluia de pe urmă muncitor ochii, asupra uneltirilor clasei stăpînitoare față de muncitori. Austria aceasta încunjurată de atîția vrăjmași din afară cred că n'are nevoie a aprinde focul unei lupte de clasă înasprită în lăuntru ei. În lupta noastră de clasă nimic nu ne poate opri. Eram gata să plecăm calea pacinică

parlamentară prin reforme. Cine ne împinge din parlament, ne împinge pe stradă.

Noi, cari am alcătuit parlamentul votului obștesc vom pricepe să luptăm și pentru păstrarea lui.

Aleagă guvernul, aleagă stăpîinii ce vor, conchete-marea parlamentului, sau eșirea pe străzi a poporului flămînd și fără îngrijire!

Aplauzele furtunoase care au urmat cuvîntărilor din partea tuturor tovarășilor au dovedit, că muncitorii sunt gata la ori-ce formă de luptă și că stăpîinii ne vor găsi pregătiți fie la demonstrații, fie la alegeri noaue.

Și că nu numai muncitorii din Cernăuți, ci tot poporul muncitor din țara întreagă are același gînd, vor dovedi-o și acele-lalte adunări, care se vor ținea zilele viitoare în toate părțile Bucovinei.

Cătră muncitorii căilor ferate.

Organizația lucrătorilor la căile ferate din Austria întregă numără în timpul de față 57 mii de membrii (părtași) și reprezintă deci o putere mare. Puterea aceasta s'a și dat pe față în anii din urmă, cînd lucrătorii căilor ferate au adus cererile lor la cunoștința guvernului prin deputații socialiști din sfatul împărăției. Pe lîngă altele au cerut deputații noștri o sumă de 20 de milioane coroane pentru mărirea salarurilor lucrătorilor și a funcționarilor de categoria mai joasă. Deputații stăpînirii însă, în frunte cu creștinii-sociali, au glășuit împotriva acestei propuneri, care a trebuit să cază, fiind deputații din tabăra stăpînilor mai mulți de cit deputații socialiști muncitorești.

Furtuna care s'a ridicat din pricina aceasta prin adunările mărețe ale muncitorilor de la căile ferate au pus însă stăpînirea pe gînduri și ea a încuviințat în locul celor 20 de milioane $8\frac{3}{4}$ milioane coroane. Cu suma aceasta însă nu s'a putut face mult bine pentru lucrători și mai cu seamă muncitorii de rînd, plățiți cu ziua, erau în primejdie de a nu căpăta nimic din banii aceștia.

Atunci s'a pus organizația muncitorilor de la căile ferate în mișcare, a convocat pretutindeni sfaturi și adunări și a hotărît în fine un ultimatum (cel de pe urmă cuvînt amenințător) cătră stăpînirea. Stăpînirea a fost înștiințată, că ori va mări tuturor lucrătorilor salarul, ori muncitorii vor începe cu rezistența pasivă; adică vor face toate lucrurile și funcțiunile strict după regulament, ast-fel că lucrul va merge foarte încet înainte și îmbulzeala de vagoane într'un loc va trebui să pricinuiască o intrerupere a mișcării pe toate liniile.

Amenințarea aceasta, sprijinită de numărul mare al muncitorilor organizați și deci gata la luptă, a făcut, că stăpînirea s'a grăbit să mai adaugă la cele $8\frac{3}{4}$ milioane încă 4 milioane coroane.

În timpul de față convoacă stăpînirea delegați aleși din partea muncitorilor, spre a hotărî, cum trebuie împărțiți banii aceștia în folosul feluritelor categorii de lucrători. Afară de aceia stăpînirea a făgăduit să puie la cale în decurs de 2—3 ani salar anuit, socotit cu anul pentru muncitorii de rînd, plățiți pînă acuma cu ziua.

Se cunoaște că toate îmbunătățirile acestea nici-cînd n'ar fi fost înfăptuite, dacă muncitorii căilor ferate n'ar avea organizația lor puternică. De aici însă se și

vede, cite ar mai putea cucerii lucrătorii, dacă organizația sindicală ar fi și mai mare și ar cuprinde pe toți muncitorii de la căile ferate. Mai cu seamă muncitorii din Bucovina, și între ei în deosebi românii, au rămas cu mult înapoi. Și cu asta ei fac foarte rău, căci slăbesc ast-fel rindurile fraților lor și vor rămânea singuri păgubași, dacă va slăbi organizația. Ce înseamnă organizația în lupta pentru ușurarea traiului am arătat mai sus, trebuie însă de știut că organizația mai dă fie-cărui pătaș scut judecătoresc fără plată, foarte românească și, anume „Lupta“, pentru fie-care membru gratuit și îi stă muncitorului de ajutor la ori-ce prilej.

Adunarea muncitorilor de la căile ferate, care a avut loc Duminică d. a. în 14 Februarie în casa muncitorilor din Cernăuți pare să fie un semn, că și în Bucovina organizația este pe cale de a prinde rădăcini mai adânce. La adunarea aceasta au fost lucrători din toate părțile țării, de la Dorța și pînă la Vijnița 600 la număr.

Au vorbit secretarul general al organizației, tovarășul Dušek din Viena, tovarășul Kaczanowski, Bězpalcko și într'o sală deosebită pentru lucrătorii români și unguri tovarășul Grigorovici în limba română.

Adunarea a făcut impresia cea mai bună, muncitorii au votat cu însuflețire o rezoluție împotriva uneltirilor mirșave a deputaților creștini-sociali și s'au despartit cu făgăduința de a lucra și agita pretutindeni pentru organizarea fraților lor. Fie deci într'un ceas bun!

Acei ce doresc lămuriri asupra înscrierii în organizație să se adreseze la adresa: „Lupta“, strada Treimei 12 L. Cernăuți, Bucovina.

Legitimația de membru în care sunt înscrise și drepturile pătașilor, se capătă și în limba română.

aplauze furtunoase, mai cu seamă cînd a pus tovarășul Grigorovici uneltirile creștinilor-sociali alături de cele ale ovreilor burghezi, dovedind că țelul amîndora este unul și acela, adică: de a frînge prin clevetiri unirea muncitorilor și de a-i jăfui apoi cu mai multă ușurință.

După adunare au luat toți muncitorii, aproape 3 mii, calea spre primăria și magistratul orășenesc, cîntînd tot timpul cîntece socialiste și strigînd: La iveală cu votul obștesc!

Tocmai atunci eșiră rușinați vre-o 40—50 creștini-sociali din palatul național și avură ast-fel prilejul să vadă în a cui tabără se află poporul muncitor.

Tovarășul Grigorovici a rostit în toate limbile țării și de pe scările Primăriei cite-va cuvinte, amenințînd cu mijloace și mai aspre, dacă nu se va împlini degrabă cererea poporului muncitor.

În același sens a și votat adunarea o rezoluțiune la adresa consilierilor comunali.

Ar face bine d-lor să prindă minte, căci noi stăm „pușca la picior“.

Cătră cititori!

Căutați de găsiți cititori noi pentru „Lupta“, cari să o procure, sprijinind-o astfel. Toate nemulțumirile și plîngerile voastre trebuiesc aduse la cunoștința „Luptei!“ - - - - -

„România Muncitoare“

Organul partidului social-democrat din România.
Apare în fie-care săptămîină. Un an întreg 8 lei.
Redacțiunea: București, Calea Victoriei Nr. 91

„Cuvinte adevărate“.

Sub titlul acesta a apărut în ediția „Lupta“ o cîrtică scrisă de tovarășa Dr. Tatiana Grigorovici, care se ocupă de întrebarea ce este „Lupta de clasă“. Fie-care muncitor e dator să citească cîrtică această. Se poate procura de la redacția „Lupta“, strada Treimei 12 L. 10 bucați 60 de bani.

Marea demonstrațiune

în folosul votului obștesc pentru consiliul comunal din Cernăuți.

Cu toate că creștinii-sociali au convocat în 24 Ianuarie la aceiași oră o adunare în palatul național român, locuitorii români din suburbii s'au purtat cu dispreț meritat față de iezuiții creștini-sociali și au venit în masă la adunarea socialistă.

Sala cea mare a casei muncitorilor era buceșită de muncitori. Toate cuvîntările au fost primite cu

A apărut:

Calendarul Muncei

pe anul 1909

care cuprinde o foarte bogată și variată materie, precum și diferite ilustrațiuni.

Muncitori, nu cumpărați alte feluri de calendare scoase de ciocoi și stăpîni sub nume de „poporale“, spre amăgirea poporului muncitor, ci procurați-vă de la redacția „Luptei“ numai calendarul vostru:

„Calendarul Muncei“.

Prețul este ca și anul trecut, adică 25 bani, trimis cu poșta de la redacția „Luptei“ 30 bani bucata.

Administrația „Luptei“, unde se trimit toate cererile și reclamațiunile de abonament cît și mandatele postale, este de acuma înainte următoarea: **Administrația „Lupta“, Vasile Drăgulean, Cernăuți, Lerchengasse 7.**